

Bouwstenen voor een Gezond Tienen

Inleiding

'Ik droom dat mijn kleinkinderen mogen opgroeien in een samenleving die streeft naar een betere levenskwaliteit. In een stad die zorg draagt voor zijn inwoners. In een dorp waar het aangenaam wonen is. In een buurt waar mensen tijd hebben voor elkaar.'
Mieke grootouder.

Waar moet een gemeente op inzetten om de droom van Mieke waar te maken? Welke gezondheidsthema's moeten voorrang krijgen? Het antwoord op die vragen vind je in deze bundel.

Wat voorafging

Vorig jaar verspreidde CM Gezondheidsfonds in alle Vlaamse en Brusselse gemeenten de vragenlijst 'Bouwstenen voor jouw Gezonde Buurt'. Het doel? De temperatuur meten op het vlak van gezondheid en levenskwaliteit. Inwoners werd onder andere gevraagd of hun gemeente genoeg klimaatvriendelijke initiatieven neemt en of er voldoende huisartsen zijn.

Dit voorjaar verzamelden we de antwoorden in een rapport per gemeente en voegden daar relevant cijfermateriaal aan toe om alles in perspectief te zetten. Met dit rapport trokken onze netwerkcoördinatoren naar lokale organisaties, verenigingen, adviesraden, vrijwilligers en burgers. Hoe kijken zij naar de resultaten? Zijn ze herkenbaar? Wat zien zij als prioriteit? Wat kan er veranderen? En wie kan daar een rol in spelen?

Op basis van alle gesprekken groeide per gemeente een lijst met prioritaire gezondheidsthema's. In deze bundel vind je de lijst voor jouw gemeente.

Tijd voor het echte werk

Nu alles op papier staat, is het tijd om van de droom van Mieke werkelijkheid te maken. Daarom zoeken wij lokale besturen, burgers, verenigingen en organisaties die samen met ons hun schouders onder deze lijst willen zetten. Die mee willen bouwen aan meer levenskwaliteit voor iedereen. Laten we de komende zes jaar de krachten bundelen en werken aan gezonde inwoners in gezonde buurten.

Doe jij mee?

Bouwsteen

Gezondheidsongelijkheid verkleinen

Met een doortastend en breed gedragen preventiebeleid en met een toegankelijker gezondheidszorg moet het mogelijk zijn om de gezondheidsongelijkheid te verminderen. Dit is een investering in de toekomst en in onze samenleving.

Doelstelling

Maak van betaalbaar wonen dé topprioriteit.

Aanbeveling

De Tienenaars vragen erom! Niet in het minst de burgers die vandaag in de suikerstad al lang wachten op een betaalbaar woonaanbod en zich hiervoor inschreven voor een sociale woning. De sociale huisvestingsmaatschappijen hebben minder huizen kunnen toewijzen door hun interne reorganisatie. Gezien de lokale overheid bestuursfuncties heeft in de huisvestingsmaatschappijen vragen wij om druk uit te oefenen om de achterstand zo snel mogelijk in te halen en meer sociale woningen, die nu leegstaan, toe te wijzen aan mensen met woonnoden.

Het lokaal bestuur van Tienen kan duidelijke en strenge richtlijnen opmaken om hun stad en haar deelgemeenten leefbaar te houden. Zorg er onder meer voor dat nieuwbouwprojecten een mix bevatten van kleine units voor alleenstaanden, grotere woonunits voor gezinnen en units op maat van senioren met de nodige aanpassingen.

Zorg voor voldoende publieke ruimte en goede invulling van die ruimte, met participatie door wie er woont. Een goede mix zal zorgen voor minder eenzaamheid.

Investeer in renovatie van huizen en zet meer in op informeren en ondersteunen van de burger, zowel financieel als praktisch.

Stimuleer huisdelen en maak cohousing breder bekend. Voorzie vanuit de stad ook ondersteuning voor alle vormen en maten van nieuwe woonvormen.

In Vlaanderen zouden heel wat serviceflats leegstaan. Wij stellen voor dat de stad Tienen samen met de acht andere steden en gemeenten in Zuidoost Hageland die specifieke leegstand in kaart brengt, om daarna in dialoog te gaan met de Vlaamse Overheid om de lege serviceflats tijdelijk een nieuwe invulling te geven.

Zet in op een afzonderlijk beleid gericht op de woonsituatie van jonge kwetsbare burgers.

Ondersteun en voer mee de voorstellen van Mind the Gap Zuidoost Hageland uit.

De participatieraad van Gezonde Buurt Zuidoost Hageland is actief in de werkgroep van Mind the Gap en tal van andere netwerken waar we de zorg rond 'wonen' delen.

Het uitgangspunt hierbij is: "Wie een dak boven het hoofd heeft, kan beter openstaan voor nieuwe kansen." Kansen om het goed te doen op school, kansen om een opleiding of werk te vinden, kansen op vlak van gezondheid en kansen om deel te nemen aan het maatschappelijke leven.

Bouwsteen Zorg

Gezondheid realiseren zal ook nog sterker op lokaal niveau gebeuren. Gezondheids promotie is niet alleen een opdracht van zorgverleners van de eerste lijn, maar ook van werkgevers, scholen, mutualiteiten, verenigingen, ... Allen kunnen zij bijdragen tot een gezonde levensstijl. Buurten moeten zo worden ingericht dat ze sociale verbinding en zorg voor elkaar stimuleren. Als iemand zorg nodig heeft, dan werken alle zorgverleners samen op basis van een gedeeld elektronisch dossier. Mensen dragen zorg voor elkaar in de buurt waar ze wonen.

Doelstelling

Investeer in een sterke eerstelijnsgezondheidszorg. Zorg voor stevige fundamenten. Alleen dan kan de stad Tienen nabije en kwalitatieve zorg garanderen in de toekomst aan al haar burgers en 65-plussers in het bijzonder.

Aanbeveling

Monitor als lokaal bestuur de aanwezigheid van huisartsen en tandartsen en alle andere eerstelijnsgezondheidswerkers en ga met deze beroepsgroepen in dialoog als er schaarste zou optreden. Vraag gezondheidswerkers om mee te werken aan een 'sociale suikerstad' waar drempels verlaagd worden en burgers vlot hun arts en andere zorgverleners kunnen bereiken. Elke burger moet dicht bij huis snel bij de eerstelijnsgezondheidswerkers terecht kunnen.

Ga als lokaal bestuur mee op zoek naar geschikte gebouwen voor gezondheidswerkers zowel in de stad als in de deelgemeenten.

Zet in op preventie. Voorkomen is altijd beter dan genezen. Je verlaagt de werkdruk bij huisartsen als je inwoners gezonder zijn. Boost de samenwerking met LOGO en overweeg om een gemeentelijk preventiewerker in dienst te nemen.

Eenzaamheid is een grote zorg. Ondersteun Tiense verenigingen en organisaties die zich inzetten om mensen samen te brengen. Zij zorgen voor verbinding en het kleine helpen. Zorg voor verbinding tussen formele en informele zorg (mantelzorgers en verenigingen).

Ondersteun projecten zoals CHW (Community Health workers, Buren voor Buren, zorgzame buurt Tienen Noord, Zwerm van vzw De Wissel, de stadsakker, wijkgezondheidscentra, ...) Alleen door samen te werken zullen we de nabije zorg kunnen garanderen in de toekomst. De vrijwilligers van de participatieraad van Zuidoost Hageland zullen twee jaar lang inzetten op dit thema samen met andere organisaties en verenigingen in Tienen. De rode draad in onze werking is het preventiedecreet: we willen samen met anderen inzetten op meer bewegen, gezonde voeding, minder roken en minder alcoholgebruik, mentale problemen bespreekbaar maken en nabije zorg aanbieden.

Bouwsteen Zorg

Gezondheid realiseren zal ook nog sterker op lokaal niveau gebeuren. Gezondheids promotie is niet alleen een opdracht van zorgverleners van de eerste lijn, maar ook van werkgevers, scholen, mutualiteiten, verenigingen, ... Allen kunnen zij bijdragen tot een gezonde levensstijl. Buurten moeten zo worden ingericht dat ze sociale verbinding en zorg voor elkaar stimuleren. Als iemand zorg nodig heeft, dan werken alle zorgverleners samen op basis van een gedeeld elektronisch dossier. Mensen dragen zorg voor elkaar in de buurt waar ze wonen.

Doelstelling

Boost het openbaar vervoer. Goede mobiliteit is een belangrijke hefboom naar nieuwe kansen.

Aanbeveling

Het stadsbestuur heeft een zitje in de vervoerregioraad van Leuven. Daar ligt dé kans om, bij het nemen van beslissingen, meer rekening houden met alle burgers. Goed openbaar en toegankelijk vervoer is een belangrijke hefboom. Op alle mogelijke domeinen: om te gaan werken, naar school te gaan of om op je afspraak in het lokale ziekenhuis te geraken. Goede mobiliteit zorgt ervoor dat mensen aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen en zorgt voor minder eenzaamheid.

Wij vragen het lokaal bestuur om meer en beter te communiceren over het nieuwe vervoersplan van de Lijn. Bijv. welke haltes vallen weg, welke lijnen worden aangepast, de verandering van belbus naar flexbus, uitleg geven bij de nieuwe website en de nieuwe app, etc.

Openbaar vervoer heeft zijn grenzen. Tienen zou meer kunnen inzetten om mensen de weg te wijzen in het doolhof van verschillende vervoersdiensten. Bijv. vervoer via mutualiteiten, vervoer via minder mobiele centrale, vzw mobiel, Mobiliteitscentrale Aangepast Vervoer, ... En zelf ook inzetten op eigen lokaal sociaal vervoer als aanvulling op andere initiatieven. Het lokaal bestuur kan inzetten op de inrichting van haar Hoppinpunt. Burgers stellen de volgende zes dingen voor: overdekte wachtplek, lockers om je fietshelm en regenkleding achter te laten, laadpalen voor fietsen en wagens, wachtbankjes en het aantal Hoppinpunten aanzienlijk uitbreiden.

Voorzien een kleine shuttlebus tussen de stationsbuurt en de diensten centraal gelegen in de stad. Deze bus moet ook toegankelijk zijn voor minder mobiele burgers en gezinnen met kinderwagens.

Gezonde buurt vrijwilligers van de participatieraad van Zuidoost Hageland willen hier mee hun schouders onder zetten en kunnen jullie in contact brengen met de groep Toegankelijk Tienen en Trein Tram Bus, die heel wat expertise heeft rond dit thema.

Activerende conclusie

Inwoner, vrijwilliger, organisatie of lokaal bestuur: we delen dezelfde droom. Gezondheid, wensen we elkaar als we het glas heffen, of bij tegenslag hoor je de opbeurende woorden 'als we maar gezond zijn'. Gezonde inwoners in een gezonde buurt, daar willen we samen onze schouders onder zetten. Het hoeft geen verre droom te zijn: als we de krachten bundelen, komt die gezonde buurt dichterbij.

Vrijwilliger

Goesting om je energie in te zetten voor een gezonde buurt? Dan vind je in deze aanbevelingen handvatten om aan de slag te gaan. Je ontdekt waar jouw buurtbewoners van wakker liggen en waar ze graag een oplossing voor willen. Want een gezonde buurt, daar zorgen we zelf voor. En jouw bijdrage is daarbij cruciaal. Gelukkig hoef je dat niet alleen te doen en vind je zeker partners die met jou de gezondheidsnoden willen aanpakken.

Lokaal bestuur

Uiteraard staat gezondheid hoog op het prioriteitenlijstje van jouw lokaal bestuur. Het bestuur neemt al initiatief om voor de inwoners de gezondheid te bevorderen en steunt lokale activiteiten. Welke prioriteiten geven de inwoners zelf voor een gezonde buurt en hoe willen ze dit realiseren? Dat lees je in deze aanbevelingen. En je ontdekt met welke partners je hiervoor kan samenwerken. Want werken aan gezondheid, dat is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Organisatie of vzw

Jouw organisatie of vereniging zet zich vandaag al in voor een gezondere samenleving. Maar weet je wat er echt leeft bij de inwoners van jouw buurt? Ontdek in dit overzicht wat zij belangrijk vinden voor een gezonde leefomgeving en welke gezondheidsnoden ze hebben. Je leest hier ook hoe je concreet aan de slag kan. We zijn ervan overtuigd dat jouw organisatie of vereniging de talenten en de daadkracht heeft om mee te bouwen aan een gezonde buurt.

Zin om mee de handen uit de mouwen te steken? Annemie Steutelings gaat graag met jou op zoek hoe jij jouw talenten en goesting kan inzetten. Want elk engagement telt!

Annemie Steutelings
annemie.steutelings@cm.be

www.gezondebuurt.be